

REBOLUSYONARYO A DYARYO TI UMILI TI AMIANAN A LAUD A LUSON

DANGADANG

HULYO - SETYEMBRE 1999 ☆ TAWEN XIII BLG 3 ☆ P2.00 ☆ IPASA NO MABASA

Ti Kasasaad Dagiti Mala-mangmangged iti Syudad ti Baguio

TARAY! Taray! Umayen ti pulis!" impukkaw ni Rosa kadagiti kakadwa na a sidewalk vendor. Dagus da a binagkat ti lako da ken nagbirok ti pagatrasan ken paglemmengan. Kumamkamat dagiti awanan-puso a pulis a mangagaw iti ilaklako da.

Inaldaw a mapaspasamak daytoy kadagiti kapada ni Rosa. Iparit ti gubyrno nga aglako da iti abay dagiti kalsada idia Baguio. Ngamin, makasalí da kano iti dalan. Ti kaipapanan na daytoy, iparparit ti gubyrno nga agbirok da ti pagbiagan.

Agakar-akar a Panagbiag

Ni Rosa kenni Doming nga asawa na ket taga-Mountain Province. Adda bassit a talon da. Nasapa da a nagassawa. Idi uppaten ti annak da, saanen nga umanay ti apit para iti amin a kasapulan da. Baknang a mannalon ti ama ni Doming. Ngem bassit ti bingay ni Doming iti tawid gapu ta inala ti inauna a kabsat na ti kadakkelan a paset ti talon. Isu a pinadas da Doming ken Rosa a makigasangsat idia Tabuk.

Nagpordiya ni Doming kas mangmangged-talon. Ngem saan latta nga umanay ti mapastrek na tapno mabiag da. Immakar da manen idia Manila. Ngem nakarkaro gayam ti kumpetisyon iti trabaho idia. Narigrigat nga agbirok ti trabaho. Saan da a maanusan ti pudot, ken marigatan da nga agsao ti Tagalog. Nagdisisyon da a mapan iti maysa a minas ti Benguet, asideg idia Baguio.

Gistay saan a maala ni Doming gapu ta awan ti adal na. Ngem gapu ta nabaked ti pammagbagí na, naala isuna kas minero ken nagrugi nga agsweldo. Ngem saan latta

insurat ni Elvie Luis

nga umanay para iti biag ti maysa a pamilya nga agnanaed idia syudad.

Isu a napilitan a tumulong ni Rosa ken dagiti dumakdakkelen nga annak da babaen iti panagabel, panaglaba, ken panaglako ti kumporme.

L I N A O N

CECAP: Pagsayaatan Wenno Pagdaksan?	4
Imperyalista - Agtatakaw ti Puli	7
Sinno ni MAO ZEDONG?	10
Dagiti Ubbing ket Kapada ti Init iti Parbangon ...	12
Ka Pandol	14
Damdag ken Adal	17
Seksyon Kultural	23
Manuel	24

Siam a tawen a nagtrabaho ni Doming iti minas. Naikaradap da a pamilya ti panginaldaw a pagbiag da gapu iti panagtitinnulong da. Nasapa a nagsardeng dagiti annak da iti iskuela tapno tumulong laengen iti trabaho ken makatipid iti gastos.

Ngem bigla a naikkat ni Doming iti trabaho kagiddan ti dadduma pay a kakadwa na a mangmangged. Pinabasulan ti kumpanya isuda nga agtaktakaw ti balitok. Ngem ti kinaagpayso na, naikkat da gapu ta saan a kayat ti kumpanya a madanon da ti sangapulo a tawen ken bayadan ti pension da. Maysa pay, plano ti kumpanya a rugian ti open-pit mining no sadino a bulldoser imbes a tao ti agminas. Rinibribu ti bilang da a naikkat iti trabaho.

Pinadas da Doming nga agaplay iti dadduma pay a pagminasan, ngem awanen ti mangawat kadakuada.

Iti tungtongan da nga agassawa, dua laeng ti mapagpilian da: agsubli idia Mountain province wenno agbirok ti trabaho idia Baguio. Ngem umuna, saan latta met a dimmur-as ti biag idia baryo da. Isu latta a bassit ti matalon. Maikadua, idi adda da idia baryo ket siguden a saan nga umanay ti apit da, lallalo pay itattan. Maikatlo, nairuam dan iti biag iti syudad. Isu a Baguio ti disisyon da.

Idia Baguio, nainayon da kadagiti kakailian da a nag-iskwat iti daga tapno pagpatakderan ti bassit a balay a pagnaedan da. Ibilbilang ti gubyrno nga ilegal ti panagpatakder da iti balay, ken ti mismo a panagnaed da iti daga. Agrurutap dagiti integ iti daga kontra kadakuada. Adu dagiti agum a grupo a mangayat a mangpapanaw kadakuada. Adda latta ti pangta ti gubyrno a papanawen isuda ken rakraken ti balay da. Gapu ta iswkater da, awan ti itultulong ti gubyrno a serbisyo kas ti danum, klinik, dalan, kalsada, kdp. Idi laeng maorganisa da ken umadu da nga ilaban ti kalintegan da nga umay ti saggabassit a serbisyo ken proyekto.

Nagbalin a kontraktwal ti panagtrabaho ni Doming. Konstruksyon ti kalsada, rangtay, kabite, balay, opisina, ken dadduma pay iti nadumaduma a lugar. Mapugsat-pugsat ti paggapuan ti pagbiag da gapu ta saan a regular ti trabaho. No maminsan, mabayag sakbay nga a maaddaan manen ni Doming ti trabaho.

Kabayatan na, ni Rosa ket nagbalin a *sidewalk vendor* ti nateng, kanayon a kamkamaten ti pulis.

Manon a tawen a kasta ti biag ti pamilya da Doming ken Rosa. Kasla awanen ti pagbaliwan ti biag da.

Dagiti Mala-Mangmangged

Adu a Pilipino ti kapada da Rosa ken Doming. Isuda ti maibilbilang a ***mala-mangmangged***. Saan da a pirmi a mangmangged gapu ta awan ti regular a trabaho da. Ngem nagpada nga awan sanikua da no di ti pigsa't tegged.

Kaaduan kadagiti mala-mangmangged ket naggapu iti dasig a mannalon. Isuda dagiti napilitan a pumanaw iti kaaw-awayan gapu iti nakaro a kinarigat ti biag. Isuda dagiti naawanan wenno naagawan ti daga; dagiti napapanaw gapu iti dam, logging wenno minas; dagiti pina-ebakweyt ti militar. Amin da ket agbirbirok ti naan-anay a pagbiagan. Namnamaen da a mabirokan daytoy idia syudad.

Ngem idia syudad, sabali manen a klase ti rigat a masabat da. Marigatan da a makabirok ken maala iti trabaho. No maminsan adda, no maminsan awan. Mainayon da iti nakaad-adun a bilang ti dadduma pay a mala-mangmangged - dagiti maik-ikkat iti trabaho a mangmangged ken akinbaba a petiburgesya.

Ti kinaadu dagiti mala-mangmangged iti Pilipinas ket bunga ti malakolonyal ken malapyudal a sistema ti pagilian. Iti daytoy a sistema, mailumlumlom ti kaaduan nga umili iti napalalo a rigat, bayat nga ag-agumen ken kurkurakuten ti sumagmamano a tao ti kinabaknang ti pagilian.

Gapu ta malaplappedan ti industriyalisasyon ken panagduras ti pagilian, awan ti naan-anay a pagteggedan ken pagbiagan dagiti umili. Isu a magsibirok ti kada maysa ti mabalin a pangalaan na ti pagbiag. No idi ket saan a kasapulan ti dispatser ti lugan, itatta ket nagbalin a maysa a trabaho dayta. Kasta ti kinaatrasado ti Pilipinas. Saan a kabaellan ti bulok a sistema nga ikkan ti pagtrabahuan ken pagbiagan dagiti umili.

Kasasaad Dagiti Mala-Mangmangged iti Baguio

Kaaduan kadagiti mala-mangmangged iti Baguio ket naggapu kadagiti probinsya ti Kordilyera. Kadawyan a maurnong dagiti agkakailian iti maysa a komunidad - kas ti Bontoc Village, Maligcong Village, kdp. Ngem naglalaok ti tattao itatta gapu ta nakaad-adu ti mapmapan agrabaho, agiskwela, ken agnaed idia Baguio. Adu payen ti aggapu iti uray nakaad-adayo a lugar kas dagiti Moro ti Mindanao.

Iti kabuklan nga populasyon ti Baguio, 36% dagiti mala-mangmangged.

Naririgat, agawan-agadda, ken iregular ti trabaho dagiti mala-mangmangged. Ti pastrek da ket pasaray met nga agbaliw-baliw, ngem nababa ken kumurang latta.

Dagiti lallaki ket agrabaho iti konstruksyon, agkabite, dispatser ti lugan, agkomboy wenno kargador, agrabaho iti babassit a minas, aggarden, kdp.

Dagiti babbai ket labandera, katulong, tagalinis ti kalsada, gumatang ken agilako ti danum, botelya, dyaryo, nateng, prutas, mani, segunda mano a bado, ken uray herbal a makaagas. Ti dadduma ket usaren da ti nainsigudan nga kasanayan da tapno makabirok iti bassit a ganansya kas iti panagabel, panagpaet, ken dadduma pay. Gapu iti kinakurang ti pagtrabahuan, adda payen dagiti babbai a sumsumrek kadagiti trabaho a sigud a lallaki laeng ti mangar-aramid kas ti panagkabite.

Dagiti ubbing nga agiskwela koma ket agsardeng tapno tumulong nga agbirok ti pagbiagan. Ubbing pay laeng ket maiduron da iti rigat - ag-*shine* ti sapatos, agugas ti lugan, agkomboy, aglako ti silupin, kendi, sigarilyo, dyaryo, kdp.

Numan pay agrabaho amin dagiti myembro ti maysa a pamilya nga innem katao, ti dagup ti birok da iti maysa a bulan ket agarup P4,500 laeng. Apagkusto nga igatang iti makan a mangted pigsa tapno makatrabaho manen iti sumaruno nga aldaw. Gapu iti kinakurang ti pagbirokan, mapilitan dagiti dadduma a sumrek iti saan a nainkalintegan nga aramid kas panagtakaw, prostitusyon, panagdukot ken dadduma pay nga anti-sosyal nga aktibidad. Itarayan ti dadduma ti problema babaen ti

panagbartek, panag-marijuana, panagsugal, wenno panagaplay iti trabaho idia abrod.

Papel ti Mala-Mangmangged iti Rebolusyon

Agrikrikus ti problema dagiti mala-mangmangged. Kasla awan ti pagturturongan na. Kasla swerte wenno gasat ti mangidikdiktat iti biag da.

Ngem no usigen, ti kasasaad da ket agbaliw no ti mismo a sistema a nangipasngay kadakuada ket mabaliwan. Ti malapyudal ken malakolonyal a sistema ket mabaliwan laeng babaen ti rebolusyon. Rebolusyon nga agrubrubbuat manipud kaaw-awayan agturong iti syudad, kas iti adu a mala-mangmangged.

Dakkel ti biang dagiti mala-mangmangged iti rebolusyon. Maibilang da kadagiti batayan a masa a pundasyon ti rebolusyon. Dagiti mala-mangmangged ti maysa a mangisilpo ti dangadang a maiwaywayat iti syudad ken kaaw-awayan.

Iti agdama, da Rosa ken Doming ket nakitipon iti nalimed a rebolusyonaryo nga organisasyon. Aktibo da nga agtigtignay para iti namnama iti masakbayan da, aglalo dagiti annak da ken ti adu a kailian da a marigrigat, magunggundawayan, ken maidaddadanes. Maysa kadagiti anak da ket asidegen a sumampa iti NPA. Ti awiten na a balon ket ti nalawa a kapadasan na iti narigat a biag ti mala-mangmangged, balon a mangted pigsa ken kinapinget a lumaban kas soldado ti umili. ☆

Pagsayaatan Wenno Pagdaksan?

Kasano tayo nga amirisen ti maysa a banag no dayta ket pagsayaatan wenno pagdaksan?

Adda dagiti banag a narigat a maamiris. Aglalo no kasla mayat met iti damo a buya. Kas pangarigan, ti CECAP (Central Cordillera Agricultural Program).

Tapno maduktalan ti pudno a galad ti anyaman a banag, kasapulan ti kongkreto a panagamiris iti kongkreto a kasasaad. Kasapulan ti panagsukisok. Tapno makasukisok, mabalin nga agilista tayo kadagiti managamiris a saludsod kas ti sumaganad:

1. Anya dayta a programa wenno grupo?
2. Anya ti pudno a panggep da?
3. Anya ti aktwal nga aramid da?
4. Anya ti epekto ken pagturonan ti isursuro ken aramid da?
5. Sino ti pudno a pagserserbian da?

Ti maikalima a saludsod ti kapapatgan. Nalaka nga ibaga ti sino man a nasayaat ti panggep da, a makatao da, a panagduras ti ipagpagna da. Ngem panagduras para iti siasino? Ti dasig a maad-adipen wenno ti dasig nga agturturay?

Babaen iti panagsukisok, maammuan tayo ti pudno a galad dayta a grupo - no mayat wenno madi, no husto wenno saan. Maammuan tayo met no kasano a sanguen.

Ti CECAP ket programa para iti panagduras kano ti agrikultura iti Kordilyera a nairugi idi 1988. Ti minilmilyon a pondo ti CECAP a dumalan iti Department of Agriculture ket aggapu kadagiti imperyalista a pagilian ti Europa. Nadumaduma ti proyekto nga isaksaknap da: panagmula, irigasyon, kiskisan, *foot trail*, *foot bridge*, kooperatiba, pagutangan, *animal dispersal*, *tools dispersal*, kdpay.

Iti Abril-Hunyo 1998 nga isyu ti *Dangadang*, nailawlawag ti kabuklan a galad ti CECAP. Iti daytoy nga isyu, naun-uneg a maadal dagiti partikular a programa ti CECAP: panagmula ti nateng ken pagay nga *high-yielding variety* (HYV), panagbukel kadagiti *Savings & Loans Group* (SLG), ken panangitakder kadagiti imprastruktura.

Iti umuna a buya, kasla mayat dagitoy a programa. Agpayso nga adda met ti bassit a maitulong dagitoy. Dakdakkal ti maapit a pagay wenno nateng nga HYV.

Ngem dagitoy a programa ket nakapauneg iti nalimed a panggep ti imperyalista ken lokal nga agturturay a dasig - ti lallalo a pannakagundaway dagiti umili ken lallalo a pannakaigalut ti umili iti malapyudal a sistema.

Kastoy ti mapasamak:

Isuro ti CECAP ti panagmula ti nateng ken HYV. Isuro da a kasapulan ti bin-i, abono, pestisidyo, ken dadduma pay a

kemikal para ditoy. Mapilitan nga agbirok dagiti mannalon ti nayon a kwarta a pangbayad kadagitoy. Awan sabali nga agganansya manipud iti panagilako ti nangina a bin-i, abono, ken pestisidyo no di dagiti imperyalista a korporasyon ti Europa. Iti sumaganad a listaan dagiti kadawyan a mausar a pestisidyo para iti nateng ken HYV, makita a ti agganansya ket dagiti imperyalista a pagilian ti Europa a paggapuan ti pondo ti CECAP.

Pestisidyo	Imperyalista a Korporasyon
Thiodan	Hoechst (Germany)
Shell 2, 4-D	Shell (United Kingdom)
Tamaron, Folidol	Bayer (Germany)
Azodrin	Cyanamid
Nuvacron	Ciba-Geigy (Switzerland)
Cymbush	Jardine Ag Chem
Dithane M-45	Rohn & Hass

Kaaduan kadagitoy a kemikal ket delikado ken makadangran - madadael ti daga, masabidongan ti animales ken tao, agtaud ti baro a klase ti peste, makaited ti sakit, kdp. Maiparit pay ketdi ti panagusar kadagitoy iti mismo a pagilian dagiti imperyalista. Ngem tapno agtultuloy ti negosyo da, isaknap da daytoy kadagiti atrasado a pagilian kas ti Pilipinas.

Kada tawen, umad-adu dagiti maaw-awis wenno mapilpilitan nga agusar kadagitoy a kemikal. Dumakdakkal met ti ganansya dagiti imperyalista. Idia Benguet, dumanon iti nasurok P165 milyon a kemikal kada tawen ti gatgatangen dagiti mannalon.

Dayta ti pagturonan ti panangisuro ken panangisaknap ti CECAP iti HYV a pagay ken nateng.

Tapno saan a madismaya dagiti mannalon iti kinangina ti kemikal ken maawis da nga ipursigi ti panagmula ti nateng ken HYV, iserrek ti CECAP ti SLG. Iti SLG, ikeddeng ti CECAP nga agurnong dagiti umili ti kwarta tapno mapalubusan da nga agutang ti dakdakkal a gatad manipud kadagiti dadakkal a koop. Iti damo a buya, kasla mayat ta adda kwarta a maurnong wenno ken mautang ti umili. Ngem ti turong daytoy ket mailumlom ti umili iti panagutang para iti bin-i, abono, ken pestisidyo nga ilako ken pagganansyaan ti CECAP ken dadduma pay a suplayer.

Kadagiti interyor wenno nasuline a luglugar ti Kordilyera, medyo bassit pay ti produksyon ti nateng para iti kasapulan ti umili. Saan pay a kasapulan ti abono gapu ta nataba ti daga. Ngem tapno naparpardas a makastrek dagiti imperyalista a kemikal iti aw-away ken maawis ti umili a nayonan ti produksyon da, iserrek ti CECAP dagiti pang-imprastruktura a proyekto.

Nagsisilpo ti panggep dagiti proyekto ti CECAP. Iserrek da ti *barangay road, foot trail, foot bridge, loading platform* wenno *waiting shed*, ipasimpa da dagiti kalsada, kdp. Iti damo a buya, adda met maitulong dagitoy nga imprastruktura - nalaklaka a maibyahe dagiti produkto ti mannalon kadagiti market ken sentro a poblasyon. Iti bangir na, naparpardas met a makastrek dagiti managgundaway nga usurero ken suplayer. Sumaknap ti pasuplay a sistema.

Iti **pasuplay a sistema**, agpautang dagiti suplayer ti bin-i, abono, ken pestisidyo. Maigalut dagiti mannalon iti utang. Saan da a kontrol ti presyo. Nangina ti bin-i ken kemikal, nalaka met ti nateng. Malugi dagiti mannalon. Ti agnam-ay, agganansya, ken bumaknang - dagiti manen suplayer, usurero, ken imperyalista. No adda man agbenepisyo iti baryo, dagiti laeng sumagmamano a baknang a mannalon.

Kasta ti nasaknap a sistema idia Benguet. Kasta a sistema ti kayat dagiti agturturay a dasig nga ipakat iti intero a Kordilyera. Saan a solbaren ti CECAP dagiti ramut ti panagrigrigat ti dasig nga mannalon. Pakaruen na pay ketdi.

Ngarud, batay iti panagsukisok ket maduktalan ti pudno a galad ti CECAP - maysa nga instrumento dagiti agturturay a dasig nga addaan dua a panggep:

1. Allilawen dagiti masa - guyoden ti mata ti mannalon kadagiti proyekto a pangremedyo iti problema, ta gayam ket maipisok da iti abut no sadino a saan a makita ti pudno a problema, ken kumaro pay ketdi iti problema ti mannalon.
2. Mailukat ti market para kadagiti imperyalista a produkto ken pagganansyaan da ti masa.

Ti CECAP - kas ti dam, logging, ken minas - ket saan a pudno a pagdur-asan ti umili, no di ket pagdur-asan dagiti managgundaway ken manangidadanes nga imperyalista, appo't daga, ken kumprador burgesya. Kasta met dagiti dadduma pay a proyekto a pang-agrikultura kas ti CHARMP (*Cordillera High-*

land Agricultural Resource Management Program) ken ti napalabas nga HADP (*Highland Agricultural Development Project*). Maibilang met dagiti agpampammarang a makatao kas ti CCAGG (*Concerned Citizens of Abra for Good Government*), EPOCH, EAGER, ERMP, kdp.

Rumbeng ngarud nga ibutaktak ken supyaten tayo ti gandat dagiti imperyalista ken agturturay a dasig nga allilawen ken gundawayan ti umili babaen iti CECAP.

Iti panagsupyat tayo iti CECAP, di na kayat a saoen a kumontra tayo iti panagdur-as. Ti supsupyaten tayo ket panagdur-as a para kadagiti agturturay a dasig. Adda met rebolusyonaryo a programa tayo a sosyo-ekonomiko a nakapauneg iti agraryo a rebolusyon (*Kitaen ti Abril-Hunyo 1999 nga isyu ti Dangadang maipanggep ditoy.*)

Naindasigan ti rebolusyonaryo a programa a pangkabiagan. Ipangpangruna na ti interes dagiti nakurapay a mannalon, nababa nga akintengnga a mannalon, ken mangmangged-talon. Tapno makuna tayo nga husto ken mayat ti maysa a programa, rumbeng a masungbatan na dagiti pudno a kasapulan ken kiddaw ti umili, kagiddan ti pannakarisut dagiti ramut ti problema babaen ti panangbaliw iti bulok a gimong. Magun-od laeng daytoy babaen ti rebolusyon.

Anyang ngarud ti aramiden tayo iti CECAP? Rumbeng laeng nga ibutaktak tayo ti pudno a galad ken panggep da. Kadagiti lugar nga adda naan-anay nga organisasyon ken pigsa ti masa a mannalon, mabalin nga iturong dagiti proyekto para iti pudno a pagsayaatan ti umili. Siguraduen laeng nga awan wenno maikkat ti silu wenno palab-og a nakakabit kadagiti proyekto. No ipilit ti CECAP dagiti palab-og da, awan sabali nga aramiden no di supyaten ken papanawen ida.

Tapno magun-od daytoy, importante ti rebolusyonaryo a propaganda, edukasyon, ken organisasyon ti umili iti amin a lugar tapno maarmasan ti panunot tayo a mangsango iti CECAP ken dadduma pay a reaksyunaryo a grupo. Kabayatan na, iyabante tayo dagiti rebolusyonaryo a proyekto a pangkabiagan a mangsunbat kadagiti kasapulan ti umili, kagiddan ti panagpursigi tayo a rebbeken dagiti ramut ti problema ti gimong a Pilipinas. ☆

	CECAP ken dadduma pay a repormista	Rebolusyonaryo a Programa a Pangkabiagan
Galad	* Reaksyunaryo	* Rebolusyonaryo
Panggep	* Paqtalinaedan ti bulok a sisteema a mananggundaway ken mangidadanes	* Rebbeken ti bulok a sistema ken ibangon ti baro
Wagas	* Dole-out wenno panagipadawat kadagiti pondo ken proyekto. * Pangmabiitan laeng a remedyo.	* Riingen wenno pamulatan, organisaen, ken patignayen ti umili tapno agrebolusyon. * Aggiddan ti pangmabiitan ken pangmabayagan a solusyon
Epekto	* Maallilaw dagiti umili. * Agbalin da a managdependar iti "asi" dagiti agturturay * Makurakot ti pondo. * Innabal	* Mawayawayaan ti panunot dagiti umili * Mapadur-as ken mapanday ti laing ti umili tapno kabaenan da nga ilaban dagiti kalinteg da. * Mapadur-as ti kooperasyon ken panaqtitinnulong
Agbenepisyo	* Dagiti imperyalista a korporasyon ken kurakot nga opisiales ti gubyrno.	* Dagiti Umili nangnangruna dagiti nakurapay a dasig.
Resulta	* Saan a mawayawayaan ti umili. * Agtultuloy ti pananggundaway ken panangidadanes dagiti agturturay a dasig.	* Mapunas ti pananggundaway ken panagidadanes. * Magun-od ti komprehensibo a panagdur-as iti ekonomya, pulitika ken kultura.

IMPERYALISTA

Agtatakaw ti Puli

Dagiti syentista iti laboratoryo da.

Saan laengen a daga ken sanikua ti mabalin a matakaw itatta. Kabaelan ti imperyalista a takawen uray ti puli ti tao.

Kas pangarigan, nadiskubre nga awan pulos ti agsaksakit ti lukimya (kanser iti dara) iti tribu dagiti *Hagahai* idiay pagilian a New Guinea. Gapu ditoy, inmay dagiti doktor ken syentista nga imbaon ti imperyalista nga US tapno adalen ti gapu na. Nagpammarang da kas medikal misyon a tumulong iti tribu. Ta gayam, nagala da ti sampol ti dara dagiti umili. Inyawid ken iniksamen da dagiti sampol babaen kadagiti abante a mikroskopyo ken makina. Batay ditoy, agar-aramid da ti agas para iti lukimya a pagganansyaan dagiti imperyalista a korporasyon ti agas.

Ti natakaw manipud kadagiti Hagahai ket ti makunkuna a dyin (*gene* iti Ingles).

Ti dyin ket batayan a materyal ken paset ti bagí ti amin a sibibiag - tao, ayup, ken mula. Ditoy a naikoda ti amin a pisikal a galad - itsura, kinadakkel wenno kinabassit, kinapigsa wenno kinakapsut, kinalukmeg wenno kinakuttong, kdp. Iti tao, ditoy a naikoda no singkit wenno mulagat ti matam, no nangisit wenno napudaw ka, no kulot wenno unnat ti buok mo, no

nalaka ka a makaptan ti sakit wenno saan, kdp. Iti dadduma a puli, adda naikoda iti dyin da a resistansya iti sakit kas ti kanser. Kasta a klase ti dyin ti birbiruken dagiti imperyalista a takawen ken pagkwartaan.

Iti aw-away, adda ti batayan a kaammuan ti mannalon maipanggep ti dyin. Makita daytoy iti panangpili da ti kapintasan a bin-i para iti sumaruno a panagmula, wenno kadakkelan nga ayup para iti panagmanada.

Iti panagdur-as ti syentipiko a kaammuan, kabaelan dagiti espesyalista a doktor ken syentista a baliwan wenno kontrolen ti dyin ti mula ken ayup tapno mapartuat ti pilien da a galad. Mabilang ditoy dagiti HYV a mula ken *high breed* nga ayup. Rugrugian metten dagiti syentista nga adalen no kasano a makontrol ti dyin ti tao.

Panagtakaw iti Dyin ti Mulmula

Nabayagen nga agtaktakaw dagiti imperyalista ti dyin ti mula. Maysa kadagiti agtaktakaw nga ahensya na ket ti *International*

Rice Research Institute (IRRI). Nakabase daytoy ditoy Pilipinas, ngem nakolektar da ti amin a klase ti bin-i ti pagay manipud iti nadumaduma a pagilian ti intero a lubong. Rinibribu a bin-i ti iduldulin ken impreserba da - aglalo dagiti pagay a kamayatan, nalangto, nadawa, nabunga, kapigsaan ti resistansya iti peste, ken saan unay a makasapul ti abono wenno pestisidyo. Ngem saan da nga isaksaknap wenno ibingbingay dagitoy a bin-i kadagiti mannalon gapu ta makissayan ti ganansya dagiti imperyalista.

Kabaelan ti IRRI nga agpartuat ti bin-i ti pagay a tumubo iti uray nalammin a lugar, wenno bin-i nga saan unay a makasapul ti danum. Ngem sabali ti ar-aramiden da. Ti isuksukat ti IRRI kadagiti kadaanan wenno tradisyunal a bin-i ket dagiti makunkuna nga HYV wenno *high-yielding varieties* (IR 56, IR 42, kdp). Naigagara iti disensyo ti dyin dagitoy a napardas a tumubo ngem nalaka nga agsakit wenno mapeste. Isu a kasapulan ti adu nga abono ken pestisidyo. Ket paggapuan ti abono ken pestisidyo? Awan sabali no di dagiti mismo imperyalista a korporasyon. Resulta: bilyon-bilyon a ganansya kada tawen.

Dagiti herbal wenno mulmula a makaagas ket taktakawen dagiti imperyalista a korporasyon nga agar-aramid ti agas ken kemikal. Agtultuloy ti panagbirokan ken panagsukisok da kadagiti nadumaduma a mula, aglalo kadagiti lugar ti nailian a minorya wenno nainsigudan nga umili. Aglulumba dagiti imperyalista nga irehistro dagiti mabirokan da tapno isuda laeng ti makaganansya ditoy.

Iti maysa a lugar ti Ifugao, adda ti ammo dagiti lallakay a nainsigudan a wagas ti panangpaksyat kadagiti igges ti pagay. Usaren da ti nadumaduma a mula nga agtubtubo idiay laeng a lugar. No maduktalan dagiti kumpanya ti pestisidyo daytoy, sigurado a takawen da. Pagganansyaan da ti binilyon a dolyar.

Kabaelan dagiti imperyalista a baliwan ti dyin ti mula. Kabaelan da nga agpartuat ti HYV a mais, patatas, nateng, kdp. Ti bin-i wenno bukel dagitoy ket pagbalbalinen da a *suicide seeds*.

Arig na a kapunen da ti mula. [Kitaen iti Enero-Marso 1999 nga isyu maipanggep ditoy.] Dagitoy ket tumubo iti damo ngem saanen iti sumaruno. Iti kasta, mapilitan dagiti mannalon a kanayon a gumatang ti bin-i manipud kadagiti imperyalista.

Eksperimento Iti Dyin Dagiti Ayup

Iti gandat dagiti kapitalista ken imperyalista a naparpardas a makaganansya, agpartuat da kadagiti manok, baka, baboy, ken dadduma pay nga ayup a napardas nga umadu ken dumakkel. Kas iti pagay nga IR, adda itattan ti magatang a *broiler* a nakadakkkel. Dagitoy a pang-komersyal a manok ket resulta ti eksperimento. Ti laeng mabalina da a kanen ket *feeds* nga ilako ken pagganansyaan dagiti kapitalista. Sabali ti raman ti karne dagitoy a manok - kasla nalaukan ti agas. Kas ti pagay nga IR, napardas da a dumakkel ngem

nalaka da nga agsakit ken mapeste.

Isu't gapu nga adu dagiti sakit ti ayup kas iti *mad cow disease*, *foot and mouth disease*, kdp.

Panagtakaw iti Dyin ti Tao

Interesado la unay dagiti imperyalista iti puli ken dyin dagiti nainsigudan nga umili wenno minorya gapu ta agtaltalinaed pay a "puro" ti puli da, wenno saan a nalaukan dagiti dyin da.

Idi 1980, impatakder ti imperyalista nga US ti *Human Genome Project* tapno kolektaren ken adalen ti dyin ti nadumaduma a tattao iti intero a lubong, aglalo dagiti minorya. Ditoy Pilipinas, target da nga iyun-una dagiti Ifugao ken Ilongot a pangalaan, ken isaruno da ti dadduma pay nga umili aglalo iti Kordilyera. Uray makaala da laeng ti katay, buok, wenno kuko ket umanayen.

Ngem apay a delikado daytoy? Saan kadi a makatulong no makadiskubre da ti agas a manglapped iti kanser ken dadduma pay a sakit? Mayat koma no kasta. Iti aktwal, ti madiskubre da ket mausar para iti pagsayaatan laeng dagiti imperyalista, ken kontra iti kabusor da.

Kas pangarigan, no adda madiskubre da nga agas ti kanser, pagkwartaan da daytoy, saan da nga ited a libre, ken ti laeng

makagatang ket dagiti babaknang. Ti agganansya ket dagiti imperyalista a korporasyon ti agas.

No limed a madiskubre da ti kemikal wenno mikrobyo a mangpataud ti sakit wenno mangpaksyat iti intero a puli wenno tribu, mabalin nga usaren da daya. Daytoy ti makunkuna a *biological warfare* - gubat a mausar ti kemikal wenno sakit.

Adu ken nakakaskasdaaw dagiti posibilidad a mapasamak iti experimento da. Ngem dagiti imperyalista ket rumbeng a saan tayo a kabuteng. Kas kinuna ni Mao Zedong, ti mismo nga aramid dagiti imperyalista ket isu't mangbekkel kadakuada. Tunggal aramid da ket mangpataud ti panaglaban ti umili iti amin a sulit ti lubong, kas ti nasaknap a panagsupyat ti adu nga umili kadagiti experimento iti dyin.

Iti ima dagiti imperyalista, ti experimento ket para iti bukod da a ganansya imbes a mausar tapno mapunas dagiti sakit ti tao, ayup, ken animal. Ti syentipiko a kaammuan ket pagbalinen da a tagilako - bukodan ken pagganansyaan ti sumagmamano, imbes a tagikuaen ken para iti pagsayaatan ti amin nga umili iti intero a lubong.

Rumbeng laeng a supyaten tayo dagiti dakes a panggep ken aramid dagiti imperyalista. Agalerto tayo kadagiti panggep da a sumrek ken takawen saan laeng a ti daga, balitok, karayan, ken kabakiran, no di ket uray dagiti kaammuan ken dyin tayo.

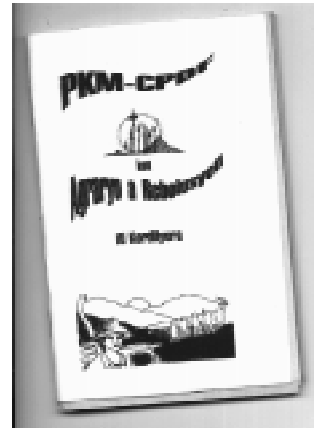
Iti rebolusyonaryo ken sosyalista a gimong, ti syentipiko a kaammuan ket mapadur-as para iti pagsayaatan ti tattao. Mausar tapno mapaksyat dagiti sakit ken maawan ti bisin. Ti kaammuan ken kinabaknang ket saan a bukodan ti sumagmamano no di ket paglak-aman ti amin. Sakbay a magun-od daytoy, paksyaten tayo pay ti imperyalismo. ☆

Mangala kayon ti kopya yo!

PKM-CPDF ken Agraryo a Rebolusyon iti Kordilyera

***Linaon na
Dagiti Pangkabuklan
nga Annuroten
ti PKM-CPDF
ken
Dagiti Partikular a
Panawagan ken
Programa
iti Agraryo a Rebolusyon
iti Kaaw-awayan
ti Kordilyera***

Ditoy a mailawlawag no anya ti PKM-CPDF: dagiti kabuklan a prinsipyo, rebbengen, istruktura, ken sistema a pang-organisasyon na. Kasta met a mailawlawag ti partikular a programa tayo iti agraryo a rebolusyon iti Kordilyera.

DANGADANG

Ti **DANGADANG** ket rebolusyonaryo a dyaryo tayo a rummuar kada tallo a bulan iti tarabay ti Partido Komunista ti Pilipinas (PKP). Dawaten mi nga ipatulod yo dagiti damdamag, komentaryo, kanta, iskit, daniw, drowing, kdpy a kayat yo a maipablaak. Kasta met a silulukat kami kadagiti dillaw, obserbasyon, ken singasing yo maipanggep kadagiti naisurat ditoy **DANGADANG**.

Pagtitinnulongan tayo a padur-asen ti rebolusyonaryo a dyaryo tayo.

Ti dua a piso a presyo ti **DANGADANG** ket bassit a boluntaryo a donasyon tapno masuportaran ti agtultuloy a panagruar ti dyaryo tayo.

Sinno ni MAO ZEDONG?

Nagan: **Mao Zedong**

Naiyanak idi: **Disyembre 26, 1893**

Nakayanakan: **Shao Shan, Hunan, China**

nauna iti uppat nga agkakabsat ni Mao. Ubing pay laeng ket maysan a rebelde. Di na kayat a tungpalen ti atas ni ama na nga adalen ti sursuro ti pilosopo a ni Confucius. Kaykayat na ketdi a basáen dagiti romantiko a pakasaritaan ti China wenno makitungtong kadagiti mannalon. Gapu daytoy, masansan nga agunget ti ama na kenkuana.

Ti maysa a supsupyaten ni Mao iti kaugalian a Confuciano ket ti panagtutulag ken panangipilit ti agsumbangir a parentes a pagkasaren dagiti annak da. Maysa pay nga ugali ket ti panagserbi ti babai kas adipen kadagiti katugangan, asawa, ken uray kadagiti annak na. Supsupyaten ni Mao dagitoy nga ugali. Isu nga iti agtawen laeng ti 13, nagtalaw ni Mao tapno libasan ti naitulag a kasar na iti babai a di na ay-ayaten ken inauna iti innem a tawen.

Idi agtawen ti 18, nagserbi ni Mao a kas soldado ti guberno iti innem a bulan. Sakbay a nag-25, naggradwar isuna idia Eskwelaan ti Titser. Maysa kadagiti adu a libro a nabása na ket ti **Manipesto ti Partido Komunista** nga insurat ni Karl Marx ken Frederick Engels, naindaklan a mannursuro a Komunista. Nagorganisa ni Mao kadagiti kapada na nga agtutubo ken estudyante, a nagbalin a kadwa na a nagorganisa kadagiti marigrigat ken magunggundawayan a mannalon ken mangmangged.

Idi 1921, maysa ni Mao kadagiti nagatendar iti konggreso no sadino nga imbangon da ti Partido Komunista ti China (PKT).

Kadwa na ti 11 pay a delegado manipud kadagiti progresibo nga organisasyon iti China.

Babaen ti panangiyaplikar ti suro da Marx ken Lenin, kongkreto nga inamiris ni Mao ti kongkreto a galad ti China. Husto a naitudo na ti sakit ti pagilian da a malakolonyal ken malapyudal a sistema, isu nga husto met ti naikeddeng nga agas: dua-tukad a rebolusyon. Agrugi iti nailian-demokratiko a rebolusyon a mangwayaway a kadagiti mannalon iti kawar ti pyudalismo ken mangwayaway iti intero a pagilian iti kawar ti imperyalismo. Agturing iti sosyalista a rebolusyon a mangwayaway iti pagilian manipud iti kinaatrasado ken mangpunas iti panaggundaway ken panangidadanes ti tao iti tao babaen ti panangibangon ti sosyalista a sistema.

Kontra iti ugali no sadino a parentes ti agpili ti asawaen ti anak, nagasawa ni Mao idi 1921 kenni Yang Kai-hui...gapu iti ayat. Naaddaan da ti dua nga anak. Ngem idi Hulyo 1930, ni Yang ken ti ading ni Mao a babai ket tiniliw ken pinatay ti Kuomintang (reaksyunaryo a partido dagiti agturturay a dasig).

Tawen 1928 idi imbangon da Mao ti Nalabaga nga Hukbo. Kaaduan kadagitoy ket dagiti mannalon nga awanan daga. Nainayon met dagiti soldado a simmina iti hukbo ti Kuomintang, ken sumagmamano a tulisan. Iti tarabay ni Mao, nagun-od ti panangbalbaliw-iti-bagi dagiti hukbo. Dagiti atrasado ken dakes a panunot ken aramid ket narimbawan. Dagiti naggapu iti Kuomintang ken tulisan ket nagbalin a rebolusyonaryo.

Dagiti insuro ni Mao a Tallo a Kangrunaan nga Annuroten iti Disiplina ti Hukbo

1. Suroten dagiti atas iti amin a panagtignay.
2. Saan nga agala uray dagum wenno sangkaputed a sinulid ti masa.
3. Isentro dagiti amin a banag a nakumpiska.

...ken ti Walo a Banag a Tandaanan

1. Nadayaw nga agsao.
2. Bayadan iti umno a gatad ti anyaman a ginatang.
3. Isubli ti amin a binulod.
4. Bayadan ti amin a nadadael.
5. Saan a dangran wenno pagsasaoan dagiti umili.
6. Saan a dadaelen dagiti mula.
7. Saan a gundawayan dagiti babbai.
8. Saan a ranggasan dagiti balud.

Naragsakan dagiti umili gapu ta naaddaan dan ti bukod nga hukbo, kumpara iti napalabas a puro hukbo dagiti agturturay a dasig.

Indauluan ni Mao ti maaw-awagan nga Atiddog a Martsa. Tapno liklikan ti panagkubkob ti Kuomintang ken saan a maparmek ti Nalabaga nga Hukbo, agturong iti paborable a lugar a pangibangonan da ti baro a rebolusyonaryo a base. Maysa a tawen a pinagna da ti 12,500 kilometro manipud Oktubre 1934 inggana Oktubre 1935. Sinang-at da ti 18 bambantay, dinalyasat da ti 24 a karayan, intured da ti lammin, inanusan da ti bannog, bayat a makigubgubat kadagiti pwera ti Kuomintang ken warlord. Adu ti Hukbo a nangibuwis ti biag. Nagistay amin a babbai ket natay. Numan pay kontra iti rikna da, napilitan dagiti Hukbo nga ibati ken ipaaywan dagiti annak da kadagiti masa, maibilang ti anak ni Mao.

Manipud iti 300,000 a Nalabaga nga Hukbo idi rugi ti martsa, ti laeng nabati a nakadanon iti probinsya ti Shensi ket 80,000!

Napalalo ti rigat ken sakripisyo nga indaton dagiti Nalabaga nga Hukbo. Ngem iti kamaudianan, nagtalinaed da ken nakaitakder da ti nabaked a rebolusyonaryo a base idiay Shensi. Manipud idiay, limmawa, simmaknap, ken nagballigi ti rebolusyon iti intero a China. Napaneknekan a kabaellan dagiti rebolusyonaryo a rimbawan ti nakapalpalalo a rigat, kalay-aten ti kangatuan a bantay, langoyen ti kaunegan a karayan, pugsaten ti landok a kawar,

ken gun-oden ti nasam-it a balligi basta la ketdi agpursigi iti husto a linya ken ipinget ti dangadang.

Dagiti Napapateg a Kontribusyon ni Mao

Babaen ti husto nga aplikasyon ti unibersal a teorya ti Marxismo-Leninismo iti kongkreto a kasasaad ti China, ken ti husto a panangidaulo ti Mao, nawayawayaan ken naibangon ti baro a China idi Oktubre 1949.

Idi Mayo 1966, insayangkat ni Mao ti Kultural a Rebolusyon tapno mapasingkedan dagiti nagun-od a balligi ken paksyaten dagiti rebisyunista a mangayat nga isubli ti bulok a sistema.

Maibilbilang ni Mao kadagiti naindaklan a mannursuro a Komunista. Ti dagup dagiti suro na ket maaw-awagan a Maoismo. Maibilang ditoy ti teorya ken praktika ti gubat ti umili nga isu't kangrunaan a kontribusyon ni Mao. Ti maikadua ket ti teorya ti agtultuloy a rebolusyon iti panangidaulo ti proletaryo tapno ikonsolida ti sosyalismo, parmeken ti rebisyunismo ken supyaten ti panagsubli ti kapitalismo.

Ti dadduma pay a napateg a kontribusyon ni Mao iti Marxismo-Leninismo ket dagiti insurat na “Maipanggep iti Kontradiksyon,” “Maipanggep iti Praktika,” ken “Maipanggep iti Panangrisut kadagiti Kontradiksyon iti Intar ti Umili.”

Pimmusay ni Mao gapu iti sakit idi agtawen ti 83 idi Setyembre 9, 1976 idiay Peking, China. Limmabasen ti 23 a tawen manipud idi. Ngem saan a nagkupas ti kinapateg ti Maoismo iti sangalubongan itatta. Ditoy Pilipinas, us-usaren tayo dagiti suro ni Mao iti panangiwayat ti rebolusyon, kasta met iti dadduma pay a malakolonyal ken malapyudal a pagilian. ☆

Nilagom ni Mao dagiti taktika ti gerilya a pannakigubat:

Iti panagraut ti kabusor, umatras tayo.
Iti panagkampo ti kabusor, mangbulabog tayo.
Iti panaginana ti kabusor, mangraut tayo.
Iti panagatras ti kabusor, mangkamat tayo.

Ni Mao ti kalaingan a maestro ti estratehiya ken taktika ti gubat ti umili. Isursuro na ti lima a kasapulan tapno magun-od ti balligi:

1. Suporta ti masa
2. Organisasyon ti Partido
3. Napigsa nga hukbo a gerilya
4. Paborable a kadagaan para iti maniobra a militar
5. Ekonomya a nakasanggir iti bukod a kabaellan

Dagiti Ubbing ket Kapada ti Init iti Parbangon

ni Ka Lemuel Yabayab

Nagsaludsod ti maestra kadagiti ubbing, “Pokling, anya ti ambisyon mo no dumakkel ka?”

“Kayat ko nga agbalin a doktor, mam.”

“Sika met ngay Junior?”

“Abogado, mam.”

Nagsaludsod pay ti maestra kadagiti dadduma nga ubbing inggana madanonan ni Abel. “O Abel, anya met ti ambisyon mo?”

“Mam, NPA!” ti napigsa nga imbaga na.

Da Abel ket agnanaed iti baryo nga ilimed tayo iti nagan a Linnaaw - pagtigignayan ti maysa a yunit ti NPA. Idi damo, napalalo ti buteng ti umili kadagiti NPA. Ngamin adu ti narugit a propaganda kontra iti NPA nga isaksaknap dagiti agturturay a dasig ken ti reaksyunaryo a gubyrno ken soldados da nga AFP/PNP. Dakes kano ti NPA. Mammapatay, agtatakaw, managgundaway kadagiti babbai, kdpy.

Ngem in-inot a naikkat ti buteng ti umili gapu iti tuloy-tuloy ken napasnek a panagpalawag dagiti kakadwa kasilpo ti rebolusyon, disiplina, panggep, ken patakaran ti NPA, nasayaat

a pannakilangan da kadagiti masa, ken napintas a praktika ti kakadwa. Nakita ti umili ti aktwal nga ugali ken aramid dagiti kakadwa -- tumulong da iti trabaho iti uneg ti balay, panagtalon, panagagas dagiti agsakit, panagparut ti ngipen, panagrisut kadagiti risiris, kdpy. Naadal ti umili a kasapulan ti rebolusyonaryo a panagkayakysa ken organisasyon da tapno magun-od dagiti kiddaw ken tarigagay ti umili.

Gapu iti naimbalitokan nga aramid ken galad ti NPA, uray dagiti ubbing ket umasideg ken makilangan kadagiti kakadwa.

Maysa nga aldaw, naurnong dagiti ubbing iti maysa a balay ti masa a nagbasean ti kakadwa tapno agpasuro ti kankanta ken makiistorya. “Nagmamayat ti kankanta ti kakadwa,” kuna ti maysa nga ubing. Iti baet dagiti kanta insingit dagiti kakadwa ti innadal ken istorya panggep iti rebolusyon.

Nagsaludsod ti maysa a kadwa, “Sino ti maymayat, NPA wenno soldados ti gubyrerno?”

“NPA!” ti naggigiddan ken naragsak a sungbat dagiti ubbing.

“Apay?” saludsod manen ti maysa a kadwa.

“Gapu ta ilablaban da ti pagsayaatan ti marigrigat, tumulong ken agasan da pay ti sakit iti umili.”

Nagmalmalem ti tungtongan ken kankanta da, inggana nagawid dagiti ubbing.

Kabigatan na, napan nagiskwela dagiti ubbing. Kabayatan ti pannagna da, agkankanta da uray idi makadanon da iti eskwelaan. “Ni Uncle Sam” ken “Kanta ti Mannalon” ti paborito da a kankantaen.

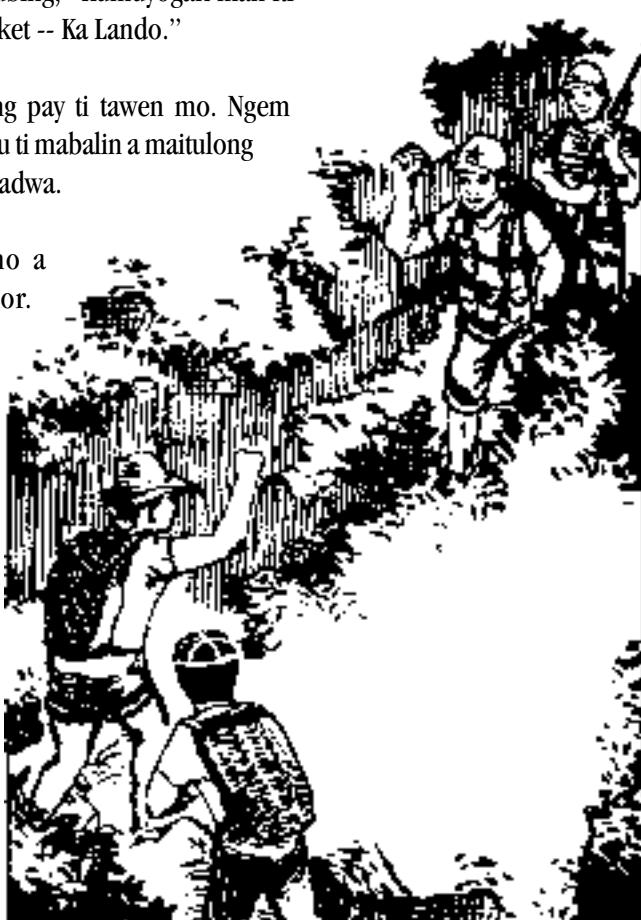
Tunggal sumangpet ti kakadwa, kanayon a makisabsabat dagiti ubbing. Adu dagiti nagmamayat a saludsod da ken nairut ti integrasyon da iti kakadwa.

Idi naminsan, kuna ti maysa nga ubing, “Kumuyogak man iti papanan yo. Ti kayat ko nga alyas ket -- Ka Lando.”

“Ay, saan pay a mabalin ta kurang pay ti tawen mo. Ngem mabalin nga adda alyas mo, ken adu ti mabalin a maitulong mo iti rebolusyon,” sungbat ti kakadwa.

Limmabas pay ti sumagmamano a bulan. Nag-operasyon ti kabusor. Nabulabog ti kakadwa. Limmisi da tapno siputan ti garaw ti kabusor.

Maysa ni Ka Lando a naginisyatiba. Siniputan da ti garaw ti kabusor - mano ti bilang da, anya ti awit da, anya ti ar-aramiden ken ibagbaga da. Indanon dagiti ubbing ti datos kadagiti kakadwa. Nagawit da ti balon tapno saan a mabisin dagiti kakadwa. Nalpas ti operasyon ti kabusor nga awan ti nadangranan kadagiti umili ken kakadwa. Nagsubli manen iti sigud a kasasaad ti baryo Linnaaw.

Naminsan manen idi asidegen a madismis dagiti ubbing iti alas dose, nakakita da ti soldados. Apaman a rimmuar da, dagus da a nagtungtong no sino kadakuada ti mapan mangipadamag iti kakadwa nga adda ti kalaban. Pinagkaykaysaan da, “Wen! Masapul a dagus a maammuan ti kakadwa daytoy.”

Dagus met a nagboluntaryo da Badong ken Pokling a mapan. Naidanon da ngarud ti damag iti kakadwa. Nasalakniban manen ti kakadwa iti daytoy a gundaway.

Napalabas ti sumagmamano nga aldaw, maysa a grupo ti ubbing ti nagkukuyog nga agawid manipud iti eskwelaan idi nakakita da ti maysa a kadwa nga agar-arado. Kuna ti maysa kadakuada, “no madanon tayo isuna, kastoy ti aramiden tayo...” Ket nagtutulag da.

Apaman a naibatog da, naggigiddan da a nangipukkaw ti “Yehey!” kagiddan ti napipigsa a palakpak. Naragsakan ti kadwa nga agar-arado ken nabang-aran ti bannog na. Kuna ti maysa pay nga ubing, “Labasan mi pay sika.”

“Sige lang!” kuna met ti kadwa.

Adu ti maitultulong dagitoy nga ubbing iti rebolusyon. Agitulod da ti sursurat ti kakadwa, awisen dagiti nataengan ken pada da nga ubbing tapno agatendar iti innadal wenno pamiting ti kakadwa, kdp.

Ibagbaga ti gubyrerno a dakes kano ti imulmula ti NPA iti panunot dagiti ubbing. Ngem ti kinaagpayso, ti bulok a sistema ti kagimongan ti mangsabsabidong iti naganús a kapanunotan dagiti minilmilyon nga ubbing. Maibilang dagiti ubbing kadagiti napalalo a gunggundawayan ken idaddadanes dagiti agturturay a dasig.

Nasapsapa a mataengan dagiti ubbing iti aw-way gapu ta nasapa pay ket mailaok dan iti produksyon ken trabaho, maramanan dan ti rigat ti biag ti nakurapay a mannalon.

Isu a rumbeng laeng nga agrebolusyon uray dagiti ubbing. Kasapulan a maiturong da iti husto ken nainkalintegan a dalan. Iti naganús a kapanunotan da, kasayaatan nga ipasagepsep tayon ti rebolusyonaryo a kamulatan tapno iti panagdakkell da ket makita da ti kinapudno. Mariing da iti pudno a mapaspasamak. Saan da a maalun-on iti bulok a sistema ti kagimongan. Aggaraw dan to para iti masakbayan da. Masakbayan ti sumarsarunon to pay kadakuada.

Adu ti kas ken da Ka Lando, Badong, Pokling, ken Abel nga addaan ti nasayaat a galad ken sisasagana a tumulong iti kakadwa. Isudan to ti mangtawid ken mangidaulo iti rebolusyon.

Dagiti ubbing ket naliknaw ken saan a maatianan nga ubbog ti rebolusyon tapno maiyabante ti armado a dangadang inggana iti balligi. ☆

Ka Pandol:

No Adayo ti Tan-awam Masangsango a Problema ket Maawan

Batay iti pudno a kapadasan. Nabaliwan dagiti nagnagan ken lugar tapno masalakniban ti seguridad dagiti kakadwa.

“Bassitak pay laeng nga ubing ket makitkitakon ti NPA. Bayat a dumakdakkellak, maysaakon a tumultulong kanyada – gumatang ken agitulod ti suplay, agipaw-it ti surat, agipadanon ti damag. Ti masansan a bilin da ket: ‘No adda makitam a kabusor, dagus nga ibagam kadakami, ah.’”

Ubing pay ni Ka Pandol ket kayat nan nga ag-NPA. Nagun-od ti arapaap na idi nadanon na ti husto nga edad. Ngem awanen isuna iti hukbo. Napilay ngaminen.

“Idi ubingak pay, adda ibagbaga dagiti NPA maipanggep iti dam, logging, minas. Ti naawatak idi umuna, kasapulan nga agrebolusyon tapno masalakniban ti ili. Idi bumaybayag, napaunegan ti kaammuaak. Ti rebolusyon gayam ket saan laeng a para iti panangsalaknib iti bukod mo nga ili no di ket panangrebbek kadagiti agturturay a dasig iti pagilian ken agtultuloy pay inggana a mapunas ti amin a panaggundaway ken panangidadanes ti tao iti pada na a tao.”

Naggapu ni Ka Pandol idiay Kalinga. Agtawen itan ti 26. Naggapu iti dasig a marigrigat a mannalon.

“Isu nga arapaap ko idi nga agbalin koma a kas kanyada. Kanayon ko idi nga ibaga kanyada a kayat ko ti sumampa, ngem saan pay kano a mabalin. Ubingak pay kano ken baka agbaliw met laeng ti panunot ko.”

Bayat nga ur-urayen na a maakseptar kas NPA, naregta latta isuna nga agipatpatungpal kadagiti atas ti kakadwa. Ammo na a napateg ti anyaman a maitulong na iti rebolusyon.

“Adda ti mimeo machine idiay eskwelaan mi. Nagpatulong ti kakadwa kanyak tapno katungtong ko dagiti titser nga ipausar da ti makina. Ipaw-it ti kakadwa ti stencil ket ireprok dagiti mabasbasa a pampropaganda. Basáek met, ah, dagidiay ipabpablaak da, ken ikkak pay dagidiay titser tapno maingato ti kamulatan da!”

Nakaragragsak isuna no umay dagiti kakadwa.

“Adda naminsan a nangisayangkat da ti innadal kadagiti nadumaduma a sektor iti ili mi – titser, kabataan, lallakay,

babbaket, ken dagiti baak a baro. Kalpasan na, naummong ti umili para iti kultural a pabpabuya. Kadwak dagiti masa a nagpabuya ti maysa nga iskit maipanggep iti maysa a padi a simmampa iti NPA. Naragsakan ti umili kadagiti pabuya!”

...aglalo ni Ka Pandol. NPA isuna idin. Dimmur-as ti kamulatan na babaen iti tuloy-tuloy a panagadal ken panangipraktika ti gawaing masa.

“Narigat ti biag ti hukbo ngem naragsak ti rikna mi tunggal ag-gawaing masa kami. Lumag-an iti riknak no makilangen kami kadagiti masa. Aglalo no nabara ti kablaaw dagiti ubbing, malaglagip ko idi kaubing ko met. No maragsakan dagiti masa iti ar-aramiden mi, naragsak kami met. Ngumato ti moral mi.”

Ngem dimteng ti maysa a pasamak a saan a namnamaen...maysa a pasamak a nangbaliw iti kasasaad na idi 1996...maysa a panagkubkob ti kabusor.

“Binagaan dakami ti masa nga adda operasyon ti kabusor idiay baryo. Ngem kamali ta saan mi nga inkaskaso.

Nadanonan dakami ti kabusor. Pinalto-paltogan da dakami. Isu ti nakatamaak. Tallo kami a nasugatan ken maysa ti natay.”

Ladingit ken unget ti marikna ni Ka Pandol kadaydi a panawen. Natamaan ken naulaw gapu iti pannakasugat na. Nagpatulong dagiti kakadwa kadagiti masa para iti panangiyatras kadagiti nasugatan. Babaen ti *first aid*, napasardeng ti panagdara ni Ka Pandol.

“Agpayso gayam a masa ti pagtalkan tayo iti amin a panawen. Kanayon da a nakasagana para iti anyaman a sakripisyo, uray no kasano ti bannog da. Mabainak kadagiti masa ken kakadwa. Marikriknak ti bannog ken rigat da a mangbakkaklay kanyak idi. Nagadayo ti pinagpagna da.

Nasipnget pay ta rabii. Bambantay ti dinalan da. Ay sus! No adda laeng ti maaramidak ket diak koma kayat ti agpabagkat. No mabalin ket tumulongak koma nga agbagkat! Ngem anya ngay ket siak met ti naassiiv.”

Naipamuspusan da nga indanon ni Ka Pandol iti ospital. Naopera. Naglabas ti sumagmamano a lawas ket kasapulanan a maiyalis iti sabali a lugar numan pay agkakapsut pay laeng. Intalek da ni Ka Pandol iti nadumaduma a masa iti syudad bayat nga agpapaimbag. Mano a bulan sakbay a nagpiglat ti sugat na. Namin-ano nga immakar iti pagyanan gapu iti peggad ti panagtiktik ti kabusor.

No dadduma rumimrimbaw kenni Ka Pandol ti liday gapu iti kasasaad na. *“Nasakit laeng ta kayat mo ngamin nga ipakat ti amin a kabaalam para iti rebolusyon. Idi damo, ti panunot ko ket awanen ti mabaalam nga itulong. No adda man ket bassit laeng. Isu nga aglalaok ti riknak - babawi, unget, liday, buryong. Adu ti sumrek iti panunot mo a sabsabali.*

Inasikaso ti kakadwa dagiti kangrunaan a kasapulan ni Ka Pandol.

“Agbisita da. Agistorya da. Ipamuspusan da a pangatuen ti moral ko. Ti kadawyan a maibaga dagiti kakadwa, ‘Gagangay dayta, paset ti panagrebolusyon.’ Ti umuna a panunot ko ket pammabasol iti kasasaad. No koma kastoy, no koma kasdiay, saan koma a kastoy ti kasasaad ko. Maas-asianak iti bagik. Nabayag sakbay a naakseptar ko ti baro a kasasaad...a napilayak...a ti pannakapilay ko ket paset ti panagsakripisyo ken pannakidangadang.”

Iti bangir ti amin a napasamak kenni Ka Pandol, nairut latta ti panangarakup na iti rebolusyon. Nattenneb ni Ka Pandol iti nalasatan na nga apoy.

“No subsubliak ti napalabas, saanakon a maapektuan. Idi la nagbaliw ti aktitud ko iti kasasaad, idi naakseptar ko ti obbetibo a limitasyon ko, a narimbawak ti bagabek. No negatibo ti aktitud mo, awan mapasamak kanyam. Iti panagrebolusyon, ti mapanggeddeng ket ti kapanunotam ken ti panangarakup mo iti prinsipyo. Ti kinaanus ken kinagaget ket aggapu mismo kanyam... ti panangbigbig ti bukod mo a limitasyon ken ti panangisimpa ti aktitud mo no kasanom sanguen ti rigat ken sakripisyo... daydiay ti kangrunaan.”

Iti agdama, numan pay awanen ti Ka Pandol iti NPA, adda pay laeng nga agrebrebolusyon. Naregta ken naregget nga

*“Iti panagrebolusyon,
ti mapanggeddeng ket ti
kapanunotam ken
ti panangarakup mo iti
prinsipyo... daydiay
ti kangrunaan.”*

agtigtignay iti maysa a nalimed a yunit a mangsangsanog iti teknikal a trabaho. Adda kolektibo na. Regular nga agat-atendar kadagiti innadal ken miting. Naiyannatop na ti panunot ken rikna na iti baro a kasasaad na.

“Makitkitak ti kinapateg ti teknikal a trabaho para iti panagabante ti rebolusyon. Ngem no dadduma ket saan met a maliklikan ti iliw iti sona ken kakadwa iti Hukbo. Nawaywaya ka ngamin no adda ka idia y sona. Kayat ko pay laeng ti agsubli idia y sona, dayta ti riknak. Ngem depende iti situasyon. Awan met ti problemak ditoy agdama a trababok ta umannatop met iti agdama a kasasaad ko, ngem no dumanon ti panawen a mabalinen ti agsubli iti sona, kasasaad ton ti mapangngeddeng,” napaisem nga imbaga na.

“Uray anya ti kasasaad mo, basta ti imulam ti panunot mo ket rebolusyon. Ta ngamin ti panunot ken rikna ti tunggal maysa ket saan pulos a maibalud, uray pay maparmek ti bagi. Agingga nga adda pay nabatbati nga panunot ken rikna ti maysa a tao, saan met a malappedan dayta nga agrebolusyon. Nakasaganaak a mangidaton ti biag ko.”

Adu pay dagiti kapada ni Ka Pandol nga addaan pisikal a limitasyon. Adda dagiti NPA a kanayon a bisitaen ti ulser wenno rayuma. Adda dagiti lumaklakay ken bumakbaket. Adda dagiti pilay. Ngem kas ti nakuna ti Ka Pandol, saan a lapped dagitoy iti panagrebolusyon, no di ket pagwadan ti aktitud ken kinapinget da para kadatayo amin. ☆

DAMDAMAG KEN ADAL

LOKAL

Militar, Kakumplot dagiti Surbeyor ti Imperyalista a Minas

Nag-fetad* dagiti umili ti Mainit idi Hunyo 14 tapno biroken ken patakyaen dagiti surbeyor ti imperyalista a minas a nalimed a simrek iti baryo tapno agala ti sampol ti balitok. Uray rabrabii, nagrubbuat dagiti umili. Ngem awan ti nadanonan da malaksid kadagiti nakawara nga usar a pinanawan dagiti naglibas a surbeyor - uppat a bag a nakargaan ti sampol ti bato, *steel tape*, mapa, ken makan.

Kabigatan na, nakitungtong dagiti umili kadagiti pulis tapno tumulong a mangbirok ken mangtiliw kadagiti surbeyor. Ngem imbes a tumulong, operasyon militar ketdi ti sungbat. Nagrugi ti dakkel nga operasyon ti 3rd Special Forces (SF) Battalion idi Hunyo 17. Ti operasyon militar ket nagserbi tapno masalakniban ken makalusot dagiti surbeyor. Kalpasan ti innem nga aldaw nga operasyon, naisasaruno ti maysa pay nga operasyon. Nagturing dagiti surbeyor idia y Tubo, Abra ken sinursurot ti militar.

Dagiti surbeyor ket naggapu iti Mainit Resources International, Inc. (MRII), kumpanya a kontrolado ti kapitalista a taga-Canada. Dagitoy met laeng a surbeyor ti

pinatakyas ti umili ti Maligcong idi June 5. (Kitaen ti “Surbeyor ti Minas, Pinatakyas ti Umili,” *Dangadang*, Abril- Hunyo 1999, panid 22).

Iti daytoy a pasamak, napaneknekan manen ti umili ti nairut a silpo ti militar kadagiti imperyalista a minas. Naadal ti umili a kasapulan a pairuten ti panagkaykaysa, aglalo ta adda sumagmamano nga indibidwal idia y Mainit nga addaan koneksyon kadagiti imperyalista a minas.

Daytoy a koneksyon ket ti *Heirs of*

Lomasok, Saloben, Chinalpan, Kabatang Mining Association (HLSCKMA), maysa a bogus nga asosasyon a kakumplot ken makinarya met laeng ti MRII. Maibilang pay da Norman Cawed, William Cawed, ken maysa nga agnagan iti Herman a pakamang ti Mainit nga isu’t *sampler* daytoy a bunggoy.

Ti bogus nga asosasyon ket impatakder ti sumagmamano laeng a tao a pabor kadagiti imperyalista a minas. Kinonenda daytoy ti mismo a kakabagyan da. Dagiti naggapu iti sabali nga ili a kargador ken gayd a tinangdanan dagiti surbeyor ket binagbagaan ken dinillaw dagiti umili.

Idi Hunyo 21, inambus ti NPA dagiti pwera ti SF a nagoperasyon (kitaen ti *damag* a “Yunit ti PA Inambus ti NPA-LPC”).

Idia y met Sadanga, natibker ti panagsupyat ti umili kadagiti imperyalista a minas. Inaprubaran ti Sangguniang Bayan ti Sadanga idi Hulyo 12 ti maysa a resolusyon a nangideklara a mangiparit kadagiti imperyalista nga agminas iti lugar da.

/damag impatulod ti NPA-LPC

***fetad** - nainsigudan nga ugali dagiti tribu ti Kordilyera no sadino nga agtignay ti amin tapno salakniban ti komunidad no adda kabusor a rumaut.

Yunit ti PA, Inambus ti NPA-MP

Inambus ti Leonardo Pacsi Command (NPA-Mountain Province) ti pwera ti 3rd Special Forces Battalion, Philippine Army (PA) idia bantay ti Palidan-Bato a masarakan iti *tri-boundary* ti Fidelisan (Sagada) ken Mainit ken Dallican (Mountain Province), idi June 21.

Ti ambus ket sungbat ti NPA iti dakkel nga operasyon ti kabusor a nagrugi idi June 17. Panggep dagiti kabusor a salakniban dagiti surbeyor ti minas a kamkamatan ti umili. (Kitaen ti damag "*Militar, Kakumplot dagiti Surbeyor ti Imperyalista a Minas*")

Indauloan da Lt. Rolando Nato ken Lt. Patrick De Villa ti operasyon a naikuyogan dagiti taga-Sadanga a CAFGU ken CIPKU/CPLA a natangdanan ti P200 tapno ag-gayd.

Iti napasamak a labanan, maysa nga SF ti natay ken tallo ti sugatan a puro corporal -

Jonathan Laulita, Rodolfo Baldiviso, ken Rudy Cadiente. Kabigatan na, simmangpet ti helikopter a nangbunag kadagiti kaswalti ti kabusor. Immatras met dagiti dadduma a pwera ti SF. Awan ti kaswalti kadagiti NPA.

Sangapulo a bala ti M203, 42 a bala ken maysa a magasin ti M16 ti nasamsam ti NPA-LPC manipud iti tropa ti SF. ***/damag impatulod ti NPA-MP, koreksyon iti damag a "...Ken Lima Pay" Dangadang, Abril- Hunyo 1999, panid 22***

San Roque Dam: Nagrugi ti Relokasyon

Dagiti balbalay iti temporaryo a relokasyon.

dagiti ad-adu pay a pamilya a maapektaran iti surong ti karayan iti paset ti Benguet.

Idi Setyembre 2, sumagmamano kadagiti 317 pamilya ket

Nasurok 6,000 nga umili iti Pangasinan ken Benguet ti direkta a maapektaran iti pannakaitakder ti kadakkelan a dam iti Abagatan-Daya nga Asia. Maawanan da ti pagbiagan ken pagnaedan iti panagpanaw da iti lugar a pakaitakderan ken apektaran ti dam. Iliblibak ti gubyrno nga 6,000 ti maapektaran. Sumagmamano laeng kano, isu a rumbeng laeng nga agsakripisyo da para iti panagdur-as ti kaaduan. Ngem ti kinaagpayso na, ti dam ken kuryente a mapartuat ket kangrunaan nga agserbi iti interes dagiti agturturay a dasig, aglalo dagiti sumrek nga imperyalista a kumpanya ti minas iti Kordilyera.

Dandani kagudua ti San Roque dam ket nalpas. Kagiddan ti konstruksyon, adda ipatpatungpal ti gubyrno a *Resettlement Action Plan*. Daytoy ket programa para iti relokasyon wenno pannakaiyalis ti pagnaedan ti 317 a pamilya a mannalon nga agnanaed idia mismo San Roque, Pangasinan. Saan nga ibilbilang ti gubyrno

immakar iti baro a balay. Ngem imbes a libre, agsingsingir ti gubyrno ti P155,000 kadakuada para iti balay ken lote. Isu nga ad-adu ti agnanaed pay laeng kadagiti temporaryo a balbalay idia sityo Kalookan, San Manuel, Pangasinan. Kada pamilya ket agnanaed iti balay nga uppat a metro kwadrado laeng a nadidingan ti sawali ken narukop a kayo. Maik-ikkan da ti P5,000 kada bulan bayat a saan pay a nalpas dagiti balay a pagakaran da, ngem ikiskissay ditoy ti National Power Corporation (Napocor) ti P2,000 kas abang ti balay ken bayad iti kuryente ken danum.

Adu kadakuada ti agibagbaga a nasaysayaat pay ti kasasaad da idi saan pay a narugian ti konstruksyon ti dam ken agnanaed da pay

kadagiti bukod da a balay ken daga. Itatta ket adda kabatog na a kwarta ti tunggal garaw da. Awan ti mabalin a pagmulaan da ta inaladan ti gubyrno dagiti daga a matalon. Iparti ti Napocor a sumrek ken agtalon da idia. Sumagmamano laeng kadakuada ti naala nga agtrabaho iti konstruksyon ti dam. Saan da met nga agbayag iti trabaho gapu ta kalpasan ti tallo wenno uppat a bulan ket maikkat dan. Ti kinuna ketdi ti maysa a nalastog nga engineer ti Napocor, nasuswerte da pay ngem dagiti mangmangged idia US a maikkat iti trabaho kalpasan ti maysa laeng nga aldaw a panagteged.

Kas tulong kano kadagiti apektado a pamilya, agpapautang ti Napocor para iti panagtaraken ti ayup. Ngem iti interes a 30%, mailumlom laeng dagiti umili iti utang. ☆

Balbalay iti permanente a relokasyon a bayadan dagiti apektado ti dam ti P155,000 kada maysa.

Umili iti Ilocos, Nagpetisyon Kontra iti 17th IB-PA

Nagpetisyon dagiti umili ti Ilocos Sur laban iti 17th IB PA a nagkampo idia Barangay Maradudon, Cabugao ken Barangay San Gaspar, Salcedo. Panggep ti petisyon a papanawen dagiti soldado nga manggulgulo ken mammutbuteng kadagiti umili.

Idi Setyembre 12 ti napalabas a tawen, immuna a nagkampo ti naideploy a pwersa ti Army nga SFR ABN ken 22nd SFR. Nagpammarang da a nasingpet. Kanayon da nga agpatrolya ken agoperasyon. Idi Mayo 12 itatta a tawen, ti kampo ket sinublat ti 17th IB PA nga addaan nasurok 80 a pwersa. Apagsangpet da, dagus a nangisayangkat da ti uppat nga aldaw nga operasyon idia Sta. Cruz. Nagresulta daytoy iti pannakatay ti dua a baket gapu iti kigtot ken buteng.

Kadagiti baryo a dandanonen ti patrolya ken operasyon, maysa a reklamo ti umili ti masansan a panagpapatok da ti paltog a pakakigtotan dagiti bumaryo. Agarem da kadagiti estudyante ken uray addaan asawa. Bugbogen da dagiti makursunadaan da. Agtiliw da ti awanan basol. Impadamag da pay iti radyo a naka-engkwentro da ti NPA ken nagballigi da kano iti labanan uray saan nga agpayso. Idi nagbisita ti kameng ti midya iti lugar a nakapasamakan kano ti engkwentro, nabisto ti kinaulbod ti padamag ti 17th IB PA.

Saanan a kayat ti umili nga agtultuloy ti ranggas ken abuso ti 17th IB PA. Kuna dagiti umili a ti kayat da nga umay ket dagiti NPA gapu ta nasayaat ken tumutulong da kadagiti umili. */damag impatulod ti kakadwa iti Ilocos*

3 Barangay ti Sta. Cruz, Ilocos Sur, Agbalin a Basuraan

Agbalin a basuraan ti maysa a paset ti Sta. Cruz, Ilocos Sur. Daytoy ti inkeddeng ti munisipal a gubyrno a *landfill project*. Dito a maibelleng ti rugit manipud iti poblasyon ken *public market* ti Sta. Cruz. Agarup dua nga ektarya ti sakup ti proyekto a komunal a daga sadiay *tri-boundary* ti barangay Bugbuga, Coscosnong, ken San Jose.

Kalpasan a naammuan dagiti umili a maapektaran, nagtignay da tapno ibutaktak ken supyaten ti proyekto.

Idi maudi a lawas ti Marso 1999, insayangkat ti Sangguniang Bayan (SB) ken *Department of Environment and Natural Resources* (DENR) ti konsultasyon kadagiti *barangay council* ti barangay Bugbuga,

Coscosnong, San Jose, ken Calaoaan, ken ti masa iti Bugbuga. Dito a impablaak ti masa ti nagkaykaysa nga oposisyon da iti proyekto gapu ta makadadael daytoy iti salun-at ken kabiagan da. Simmuporta met daytoy dagiti SB ken DENR. Ti sungbat dagiti opisyal ti gubyrno, pana-panawen a mapuoran dagiti basura. Ngem saan latta a nakalusot daytoy a rason kadagiti umili ta no mapuoran ti rugit ket marugitan met ti angin ken danum. Nalpas ti konsultasyon a natibker latta ti takder ti umili kontra iti proyekto.

Adda ti damag a sinaggaysa ni Mayor Tessie Valle a pinaayaban dagiti barangay kapitan tapno allukoyen ida nga umannugot ti proyekto. */damag impatulod ni Lina Espejo*

Dua a Kriminal, Dinusa ti NPA-Ilocos

Kinuna ti maysa a pulis ti Ilocos

Sur, "No korte ti reaksyunaryo a gubyrno, makalusot dagiti kriminal.

No iti rebolusyonaryo nga hustisya, maduktalan dagiti nakabasol ken maikkan da ti nainkalinteg a dusa."

Napaneknekan daytoy iti panangdusa ti NPA iti dua a napeklan a kriminal ken kontra-rebolusyonaryo idia Ilocos Sur idi Hunyo. Nabayagen a kiddaw dagiti umili ti panangdusa kadagitoy gapu kadagiti nadadagsen a krimen da laban iti umili ken rebolusyonaryo a tignayan.

Segun iti report ti Nilo Valerio Command (NPA-Ilocos Sur), nagiddan a nadusa ni Amado ken ti anak na a ni Fernando Fabro idi rabii ti Hunyo 15, sadiay Barangay Bani, Sta. Lucia, Ilocos Sur. Atiddog ti listaan dagiti krimen da laban iti umili.

Maysa kadagiti kakaruan a krimen da Fabro ket ti panangrames da iti maysa a balasang idi 1996. Kalpasan na, pinatay da ti kabsat ti balasang. Malaksid daytoy, adu pay ti

rinames da a babba. Maysa pay a krimen da ket ti brutal a panangpatay ni Amado iti mismo nga anak na a ni Amboy gapu iti panangsupyat ni Amboy kadagiti aramid ti ama ken kabsat na. Mainayon pay iti kaso da Fabro ti panangal-allukoy da nga agsurender dagiti aktibista a masa ken kameng ti NPA.

Napigsa ti pakinakem da Fabro a mangabusog kadagiti umili gapu ta nagbalin da a babaunen ti mayor ti Sta Lucia a ni Hernaes, maysa a napeklan a *warlord* ti Ilocos Sur. No matiliw ken maibalud da, mapalubusan ken makalusot da met laeng. Isu't nangkunaan ti pulis a nasaysayaat pay no NPA ti mangtiliw ken mangdusa kadagiti kriminal.

Gapu iti nasaksian ti umili a wagas ti rebolusyonaryo nga hustisya, adu ti dadduma pay a kaso a kayat da nga iparisut kadagiti kakadwa nga NPA. ☆

Agtultuloy a Gumilgil-ayab dagiti Apoy ti Rebolusyonaryo a Gubat

NUEVA ECIIJA - Hustisya ti nagun-od dagiti pamilya a biniktima ti pwera ti Philippine National Police (PNP) idi dinusa dagiti NPA dagiti pulis a nakabasol.

Ni SPO4 Leodegario Maicquez ket nadusa idi Marso 14 gapu iti panangpatay na iti dua nga umili ti Lupao ken maysa a taga-Cuyapo. Myembro ni Maicquez kadagiti agtatakaw nga “*akyat-babay gang*” a mangdangdangran kadagiti umili iti amianan a paset ti Nueva Ecija.

Ni SPO4 Jose Ordinario ket nadusa met idi Marso 15 gapu iti panangpatay na iti

maysa a lider mannanon idi 1990.

SOUTHERN TAGALOG - Nangisayangkat ti uppatt a taktikal nga opensiba ti NPA iti nadumaduma a paset daytoy a rehiyon idi Mayo-Hunyo 1999. Dagitoy ket laban iti 31st IB PA, 76th IB PA ken iti armado a grupo ti

napeklan nga apo't daga a ni Ricardo Quintos.

Maysa a soldado ti natay ken maysa ti nasugatan idia Gumaca, Quezon iti insayangkat ti NPA nga ambus idi Mayo laban kadagiti agpatpatrolya nga 31st IB PA.

Dua a soldado met ti natay ken dua pay ti nasugatan iti ambus a naiyaramid idi Mayo 25 idia Padre Burgos, Quezon. Pinabettak dagiti Nalabaga a mannakigubat ti *Kennedy-type jeep* a nagluganan dagiti soldado ti 76th IB PA.

Kabayatan na, lima a myembro ti

pribado nga armado ni Quintos ti natay iti ambus nga inyaramid ti NPA idi Hunyo 10 idia Mamburao, Mindoro Occidental. Dagiti natay ket responsable iti panangpatay, panangagaw ti daga, ken dadduma pay a panagabusos kadagiti mannanon iti Mamburao.

Naimballigian met nga insayangkat ti NPA ti maysa a reydt iti ditatsment ti Philippine Army idia Mogpog, Marinduque.

AGUSAN DEL SUR - Nadis-armaan dagiti pulis ken maysa nga abusado a mayor, ken napatay ti dua nga elemento ti CAFGU iti dua a taktikal nga opensiba nga insayangkat ti NPA ti Agusan del Sur manipud Mayo agingga Hunyo.

Iti maysa nga ambus idia Esperanza, Agusan del Sur idi Hunyo, nakakumpiska dagiti hukbo ti dua nga M14. Kabayatan na, idi Mayo ket nakakumpiska met ti tallo nga M16, bala, maysa a kalibre .38 a rebolber, ken dua a radyo manipud iti reydt iti balay da Mayor Rufino Torralba ken dagiti pulis idia La Paz. ☆

Panangngato Manen ti Presyo ti Gasolina, *Sobran! Kuston!*

Naingato manen ti presyo ti gasolina nga ilaklako ti Petron, Shell, ken Caltex idi Agosto. Ti 40 sentimos a nayon iti presyo ti krudo ket nayon manen a pammadagsen iti rigat a nabayagen a bakkaklayen ti umili. Kada litro ti krudo nga agbalor ti P13.12 idi ket nagbalinen a P13.52.

Irasrason da a ngimmato ngamin kano ti presyo iti dadduma a pagilian ken bimmaba ti balor ti piso. Ngem iti aktwal, ti presyo ti gasolina ket bimmaba pay ketdi kadagiti dadduma a pagilian, bayat a nagtalinaed ti balor ti piso. Kinuna dagiti kumprador kapitalista a makinkukua kadagitoy a korporasyon a pasarunuan da pay ti panangngato iti presyo ti produkto da iti masakbayan.

No ngumato ti presyo ti gasolina, sumaruno a ngumato met ti plete, matrikula, presyo dagiti magatang a makan, agas, kuryente, ken amin a produkto. Uray ti gasol a P180 kada tangke idi ket ngimmato iti P215.

Kas sunbat ditoy, nangisayangkat dagiti militante nga organisasyon ti umili kadagiti protesta. Kinondena da dagiti agum a korporasyon ti langis, kasta met ti pannakikumplot ti guberno a nangipalubos iti panangngato ti presyo. Agsasaruno met dagiti protesta ken welga dagiti mangmanged tapno manayonan ti inaldaw a sweldo da ti P125.

Ti panangngato ti presyo ti gasolina ket paset dagiti maka-imperyalista ken kontra-

umili a patakaran ti rehimen nga US-Estrada a pareho met laeng kadagiti napalabas a rehimen da Ramos, Aquino, ken Marcos. Daytoy a patakaran ti maaw-awagan a liberalisasyon, pribatisasyon, ken deregulasyon a diktat ti imperyalista nga Amerikano. Babaen kadagitoy a patakaran, palubusan ti aso-aso a guberno dagiti agum a korporasyon nga ingato ti presyo ti produkto da. Iti kasta, binilbilyon a piso ti mapespes da manipud kadagiti marigrigat nga umili.

Iti kasta a nakapalpalalo a panaggundaway dagiti puskol-rupa a kumprador kapitalista, rumbeng nga ipakita ti umili ti pungtot da. Sobra daytan! Kuston ti panaggundaway da kadaytoy! ☆

Charter Change, Sinupyat ti Umili

Protesta ti insungbat ti umili idi Agosto 20 laban iti *Charter Change* - ti plano ti rehimen nga US-Estrada a baliwan ti reaksyunaryo a konstitusyon ti Pilipinas. Ti plano a panangbaliw iti batayan a linteg ket pakakitaan ti kinatunog ti aso-aso a rehimen iti diktar ti imperyalista nga US.

Babaen ti panangbaliw iti konstitusyon ti Pilipinas, magun-od dagiti sumaganad a panggep ti imperyalista nga US:

1. Interamente a mailukat ti ekonomya ti pagilian iti nakarkaro pay a panaggundaway ken panagkurakot dagiti

ganggannaet a kapitalista;

2. Palubusan ti 100% a panangtagikua dagiti ganggannaet kadagiti daga, eskwelaan, ospital, ken nadumaduma nga industriya ditoy Pilipinas.

3. Libre a panagserrek, pannakibiang, ken operasyon dagiti armado a pwersa ti US ditoy Pilipinas, libre a panagserrek dagiti armas nukleyar ken bapor ti US

4. Panangkissay kadagiti nakalista a kalintegan ti umili; ken

5. Panangpairut ken panangpaatiddog ti turay dagiti opisiales ti gubyrerno.

Impakita ti umili ti nasaknap ken napigsa nga oposisyon da kadagitoy. Idia Manila, nagprotesta ti 30,000 mangmangged, mannalon, propesyunal, kabataan ken estudyante, tao ti simbaan, ken makaili a lider, uray pay napigsa ti tudo.

Naisayangkat met dagiti aksyon protesta kadagiti kangrunaan a syudad ti pagilian. Idia Baguio City, agarup 1,000 umili manipud iti nadumaduma a sektor ti nagmartsa iti kalsada tapno ipakita ti panagsupyat da iti gandat ti rehimen a lallalo pay a gundawayan ken idadanes ti pagilian. ☆

Kasasaad ti Pilipinas, Dumurdur-as Kano?

Nakalung-aw kanon ti pagilian iti pang-ekonomya a krisis. Adda kano ti wayawaya ken demokrasya ditoy Pilipinas. Daytoy ti inyunay-unay ken impannakkel ni Presidente Estrada iti diskurso na idi Hulyo 26 iti Kongreso ti Pilipinas.

Bayat nga iladladawan na ti inuulbod a panagdur-as ti Pilipinas, adu nga umili ti nagprotesta iti sango ti Kongreso kontra iti agtultuloy a pannakagundaway ken kinarigat. Kasta met a nagprotesta ti umili kadagiti kangrunaan a syudad ti pagilian. Idia Baguio, nagmartsa ken nagpiket ti nasurok 70 nga umili iti sango ti National Power Corporation, numan pay agtutudo.

Lallalo a napaneknekan ti kinaulbod ni Erap nga adda demokrasya iti Pilipinas no kitaen ti kumarkaro a pananglipit ken pananglabsing ti gubyrerno kadagiti pulitikal a kalintegan ti umili. Makita daytoy iti panagserra ti *Manila Times* ken pananglipit iti *Philippine Daily Inquirer* - dua a dyaryo a mangibutbutaktak kadagiti kinabulok ti gubyrerno ni Erap. Umad-adu met dagiti operasyon ken abuso militar kadagiti aw-away ken syudad. Idurduron pay dagiti agturturay a baliwan ti reaksyunaryo a konstitusyon ti Pilipinas tapno lallalo a masakniban dagiti bukod da nga interes.

Kumarkarko ti kasasaad ti Pilipinas. Awan latta ti bukod a daga ti kaaduan kadagiti mannalon. Nababa latta ti sweldo ti mangmangged ken lallalo nga umad-adu dagiti maik-ikkat iti

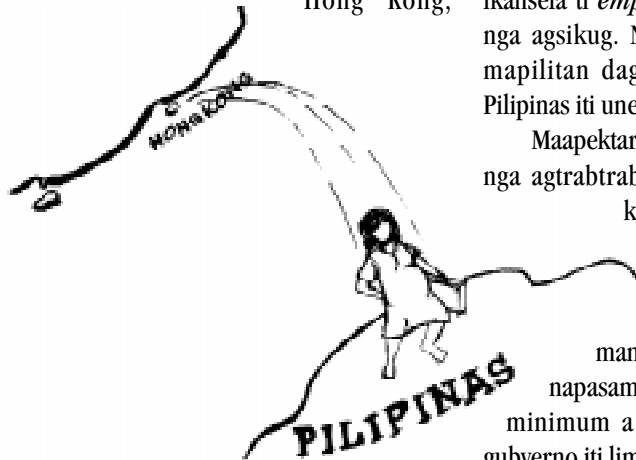
trabaho. Saan latta a maas-asikaso dagiti batayan a kasapulan ti umili. Dagiti marigrigat ket lallalo a marigrigatan. Umad-adu da pay. Mataltaltal ti umili iti ngumatngato manen a presyo ti gasolina ken gagatangen.

Agtultuloy ken kumarkaro ti krisis iti ekonomya ken pulitika. Awan ti pudno a wayawaya ken demokrasya ti umili a Pilipino. Dagiti laeng apo't daga ken kumprador burgesya ti addaan wayawaya ken demokrasya a manggundaway ken mangidadanes kadagiti umili. Ulbod laeng a ladawan ti pagilian ti manamna manipud kenni Erap a kangrunaan nga aso-aso dagiti agturturay a dasig iti agdama. Ti pudno a ladawan ket makita iti marigrigat a Pilipino a lumablaba ken agrebrebolusyon. ☆

Masikog nga OCW iti Hong Kong, Maikkat iti Trabaho

Nadumaduma a rason ti ar-aramiden dagiti kapitalista tapno lallalo a gundawayan ken idadanes dagiti OCW (*overseas contract workers*). Idia y Hong Kong,

ikkaten da iti trabaho dagiti *domestic helper* (DH wenno katulong iti balay) nga agsikug. Daytoy ti singasing ti guberno idia y. No maaprubaran daya a linteg, mabalin nga ikansela ti *employer* ti kontrata dagiti DH nga agsikug. No awanen ti kontrata da, mapilitan dagiti DH nga agawid ditoy Pilipinas iti uneg ti 14 aldaw.

Maapektaran ditoy ti 141,500 a Pilipino nga agtrabtrabaho idia y Hong Kong kas katulong. Dagiti taga-Kordilyera ti kadakkelan a grupo idia y, ken adu met dagiti taga-Ilocos. Nayon manen daytoy a problema da iti napasamak idi napalabas a tawen - ti minimum a sweldo da ket imbaba ti guberno iti lima a porsiyento.

Tapno agtultuloy a makaganansya dagiti kapitalista, kissayan da ti gastos da ken ipasa da ti krisis kadagiti mangmanged ken umili babaen ti panangipababa iti sweldo, panangipakat kadagiti di-nainkalintegan a linteg wenno patakaran, panangikkat iti trabaho, kdp. Ti kinaadu dagiti OCW ken DH a Pilipino ket pakakitaan met ti kinaatrasado ti Pilipinas. Gapu ta saan nga industriyalisado, saan a kabaelan ti malakolonyal ken malapyudal a sistema nga ikkan ti naan-anay a trabaho dagiti umili a Pilipino.

Idi Agosto 29, nagmartsa ti 200 a Pilipino idia y Hong Kong kas protesta laban iti nasao a linteg. Agtultuloy ti dangadang da para iti kalintegan da, ken isilsilpo daytoy iti dangadang ti umili a Pilipino para iti nailian a wayaway ken demokrasya. ☆

Pilipino, Biktima ti Rasismo idia y U.S.

Gapu iti kolor ti kudil na, ni Joseph Iletto, maysa a Pilipino nga agtrabtrabaho idia y Amerika, ket pinatay ti maysa nga Amerikano idi Agosto, 1999.

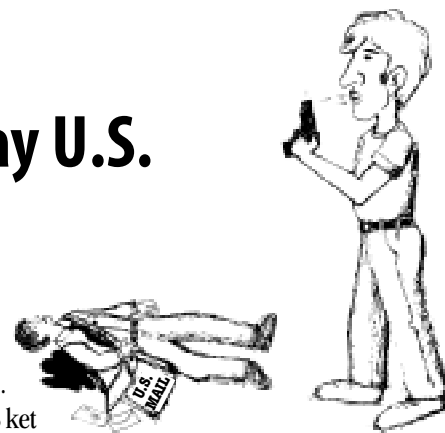
Daytoy ket maysa laeng kadagiti umad-adu a bilang ti krimen idia y US gapu iti rasismo. Ti **rasismo** ket napalalo a panangirurumen ken panangtagibassit kadagiti umili ti sabali a puli. Idia y US, makita daytoy kadagiti makunkuna a "**white supremacist**" - puraw a mamati nga isuda laeng ti rumbeng nga agturay iti lubong. Ibilang da a nababa a klase a tao dagiti saan a puraw kas ti negro, Intsik, Pilipino, Indian, Vietnamese, minorya, mestiso, kayumanggi, kdp.

Idi 1998, adda 8,000 a biktima dagiti *white supremacist* idia y US. Ni Iletto ket maysa a kartero (mangmanged a para-

itulod ti surat). Ti rason ti nangpatay kenkuana a ni Buford Furrow ket puraw laeng kano ti rumbeng nga agtrabaho iti guberno ti US.

Dagiti kangrunaan a rasista idia y US ket dagiti mismo imperyalista nga agturturay. Sugsugsugan da dagiti mangmanged ken nakurapay a puraw tapno labanan dagiti mangmanged ken umili a saan a puraw. Iti propaganda dagiti rasista, ti gapu kano nga umad-adu dagiti puraw a maaw-awanan ti trabaho ken agbalbalin a nakurapay ket gapu kadagiti dayo. Ag-agawen kano dagiti dayo ti negosyo, pagtegedan, ken benepisyo idia y America.

Iti kasta a propaganda, mailimed ti kinaagpayso - a ti imperyalismo ti mismo a gapu nga umad-adu dagiti umili a marigrigat, puraw man wenno saan. Tapno makissayan

gastos ken makaala da ti dakdakkal a ganansya, ik-ikkaten dagiti imperyalista a korporasyon ti adu a mangmanged.

Rumbeng a mamulat dagiti mangmanged ken dadduma pay a marigrigat a dasig idia y US. Rumbeng nga agkaykaysa dagiti agkakadasig a magunggundawayan - anyaman a puli ti naggapuan da. Imbes nga aglilinnaban dagiti marigrigat gapu laeng iti nagduduma a kolor ti kudil, rumbeng a labanan da ti komon a kabusor ti amin nga umili iti intero a lubong -- dagiti imperyalista. ☆

CECAP Nasikap

1. Ti CECAP a programa
Dagiti imperyalista
Para iti agrikultura
Panagdur-as ti kuna da. (Dongdong ay)
2. Mangibukbok da ti pondo
Agiwaras da ti pato
Kalding, baka, ken nuang
SLG a pagutangan. (Ay anyan!)
3. Ngem anya ti kinapudno
Dagita a proyekto
Pangay-ayo iti tattao
Isu't panggep ti gubyrno. (Naluko!)
4. HYV inda isuro
Abono, pestisidyo
Isaknap da iti tattao
Apit umadu kano. (Ay isu?)
5. Umili mapilitan
Masapul a gumatang
Kadagitoy a produkto
Iti nangina a presyo. (Ay apo!)
6. Agpamula da ti kayo
Dumakkel ket ma-logging to
Kiskisan ken kalsada
Rangtay, kooperatiba. (Ay kasta?)
7. Sino ti agbenepisyo
Komersyante-usurero
Agpautang ti nangina
Gumatang ti nalaka. (Lugi ta!)
8. Ahensya ti gubyrno
Kurakoten da ti pondo
Ibalsa da pay ti sweldo
Ti umili nga agrabaho. (Palalo!)
9. Ti CECAP ket repormista
Mangpakaro ti problema
Malapyudal a sistema
Ti kumprador-apo't daga. (Agum da!)
10. Panggep da a manggulo
Kapanunotan ti tattao
Tapno mapalubusan
Dam, logging, pagminasan. (Labanan!)
11. Supyaten ekonomismo
Isukat, itandudo
Agraryo rebolusyon
Isu't pudno a solusyon. (Dongdong ay)
12. Padur-asen ti produksyon
Ub-ubbo wenno alluyon
Balligi ket gun-oden
Wayawaya ti mannalon. (Dongdong ay)

kinompos da Ka Sander ken Ka Marion

May 23, 1999

Ni Manuel ken dagiti Mala-mangmangged

